

ipse ponit in consilio 252. num. 24. & seq. ubi latissimè Adde quod dicit Bald. in l. 2. Cod. de appellat. quod si causa possessorii, in qua est prohibita appellatio, com- 183 mittatur appellatio remota, non poterit appellari in illis etiam casibus specialibus, quibus erat permissa. Sequitur Ruinus consil. 82. nu. 4. vol. 3. Roland. à Valle consil. 7. vol. 3.

184 Ex qua ratione dicunt Joseph. Ludov. decif. Perus. 24. Domina, n. 22. & 23. Joan. Baptist. Ponta tractatu de spolio. lib. 4. cap. 3. sub num. 42. fol. 305. Negusantius de pigno. part. 8. memb. 1. num. 3. fol. 252. Pute. decif. 293. in causa Placent. sub num. 2. lib. 2. Contardus in l. unic. in ampliatio. nu. 131. Cod. si de moment. dicentes, quod statutum prohibens appellatio in possessorii, debet intelligi, ut illam prohibeat in casibus, quibus alias jure communi erat permitta, ne redderetur superfluum.

185 Et confirmatur, quia si clausula (appellatio remota) apponatur in rescripto possessorii, operatur, ut nullatenus appellatur, etiam ubi alias appellaretur in aliquo casu speciali. Ampliat autem naturam possessorii, & removet obstaculum, ut sic aliquid ultra jus commune operetur, Franch. in cap. pastoralis 53. num. 12. in fin. quæst. 17. de appellat. Contard. ubi proxime in ampliationib. numero 134. licet aliter intelligat Scaccia de appellat. quæst. 17. limit. 6. memb. 7. numero 114. & sequentibus, & iterum quæst. 17. limit. 6. memb. 6. sub num. 24. & 25.

186 Et denique hoc idem probatur ex resolutione illius questionis, de qua per nos infra 3. part. cap. 4. & per Hieronym. Gonzal. de alternat. gloss. 6. n. 226. & supra, quod quando Ordinarius aliquem elegit ad Parochiam, cuius sententiam, seu judicium aliqua justa causa non fuit exequitur, & postmodum judex superior per appellatio ab altero oppositore aditus, eam revocavit. Sed tunc suam secundam sententiam, qua jussit alicui fieri collationem, possit exequitioni mittere appellatio ab ea interposita non obstante, quia per ratio in ista secunda sententia ad executionem viget, quæ in prima, quando non est exequita à primo judge Ordinario, cui recte conducunt qua latè dixi infra 3. p. cap. 11. per totum. Vides igitur & in fortioribus terminis, prout est secunda sententia, quod appellatio non admittitur in Parochialibus emissâ à sententia lata in contradictorio judicio cum causâ cognitione, & processu judiciali, quia (ut inferius probavimus) appellatio postquam legitimè intimata est, beneficium faceret litigiosum, & ita ista nostra sententia, & intelligentia ad Concilium Tridentinum, & motum proprium Pii V. communiter practicatur in supremis tribunibus aditis per viam violentiæ, ut si alias servata est forma prædicti decreti Tridentini, motus proprii, aliarumque Canonicarum constitutionum, ordine non omisso, & juridicè ab Ordinario processum esse inventiant; vim nullam fieri appellatio hujusmodi non deferendo indistinctè declarant, & insuper pro hujus questionis nostra resolutione vide quamplyres doctrinas, & fundamenta adducta per Rotam, cuius decisio literaliter est apposita infra, 3. part. cap. 4. à num. 67.

Igitur in prædicta questione, & limitatione tres sunt deducendæ conclusiones, cum aliis tribus declarationibus pariter deducendis ex resolutione à nobis tradita circa illam altercatam questionem, an quando prohibita est appellatio à causa principalí censeatur etiam prohibita à gravaminibus incidentibus, & emergentibus, de qua nos supra hoc 2. part. cap. 6. à numero 32. ubi latè. Ex quibus facilius apparebit resolutio ad nonnulla dubia, circa hanc materiam in discursu agitanda.

187 Prima sit conclusio, si in provisione quorumcumque beneficiorum simplicium, puta, collatione, electio-

ne, presentatione, institutione, seu confirmatione, proceditur sui primæ natura retenta, hoc est, extra-judicialiter, appellatio ab his actibus, tanquam extrajudicialibus, emissâ ab aliquo judex non deferens, sed ea non obstante, ad exequitionem, & possessionis traditionem deveniat; vim non facit, quam probant Doctori superius citati.

Hanc conclusionem declara, seu extende, quod cum in his actibus appellatio unum habeat effectum, devolutivum scilicet, non suspensivum, pariter procedat, & habeat locum in his gravaminibus, quæ accidere solent in discursu ipsius provisionis, etiamsi de qualificatis sint qualificata; gravamina voco, quæ vel habent vim diffinitivæ, vel contineant damnum irreparabile, vel prejudiciales sint principali negotio, secundum Concilium Tridentinum, & ea quæ latè in ejus explicationem concessimus supra hac 2. part. cap. 1. nam hoc casu prohibita appellatio in negotio principali censeretur etiam prohibitam ab incidentibus articulis, probavimus latè in dict. o. 6. num. 1. distinctionis membro dict. 2. part. à numero 42. cum sequentibus, quia accessoriis sequitur naturam causæ principalis, & quia articuli causæ ejusdem naturæ sunt, cujus est causa, & cum quid prohibetur, prohibitum censetur omne, per quod pervenitur ad aliud, de quibus per nos latè in d. cap. 6. à n. 42.

Et illud magis præcipue urget, quia quando provisio- 18 sio est extrajudicialis, singuli ejus actus, & articuli de per se sunt necessariè extrajudiciales, & sic à nullo tanquam ab actu extrajudiciali appellatio emissa suspendit, & hoc optimè probatur in duabus decisionibus Rotæ, in declaratione secunda conclusionis infra adductæ, in quibus ad judicandam appellatio habere utrumque effectum, interpositam à quadam 190 legitimo gravamine incidente in provisione cuiusdam beneficii simplicis, fuit necessarium, ut constaret, in provisione item esse introductam, & judicium formatum, vide infra à n. 192. ubi dictæ decisiones adducuntur, & n. 215. & supra.

Secunda sit conclusio, generaliter ab omni provisione quorumcumque beneficiorum simplicium, in qua proceditur alterata sui primitiva natura, & sic judicialiter judicij forma servata cum contradicente & causa 191 cognitione: appellatio interposita non deferens judex, vim facere, declarandum, & possessionis traditionem, omniaque reponenda in eodem statu, quo erant tempore appellatio emissa, vel emittebantur, quam comprobant Doctores supra in ista questione adducti.

Et istam conclusionem declara, quod cum à diffini- 192 tiva hoc in casu sit missa appellatio quoad utrumque, minimè deneganda est ab incidentibus, seu emergentibus gravaminibus, quando, scilicet, sunt qualificata, vel quia vim habent diffinitivæ, vel quia damnum contingit irreparabile, vel prejudiciales sunt causa principali, quemadmodum in ceteris causis; secus autem quando qualificata non sunt, secundum Concilium Tridentinum sessione 24. de reformatione cap. 20. texus in leg. ff. de appellat. recip. leg. ante sententiam, C. quorum appellat. non recipit. & qua latè concessimus supra hoc 2. part. cap. 1. Et hanc declarationem probant due Rotæ decisions, altera 265. libro 3. part. 3. divers. altera verò 227. part. 3. libro 2. divers. ubi appellatio ab incidenti gravamine, nempe; iusti denegatione termini petiti à quadam, opositore eidem Capellani, & sic beneficio simplici, & sic missa à quadam gravamine irreparabili, & justa, ac legitima in Rota fuit judicata appellatio, habens utrumque effectum, inquisito & constituto prius quod præfata appellatio esset judicialis, quia erat provisionis processus judicialiter inchoatus, & lis introducta, cum esset effectum propositum, & facta oppositione, & opposita legitima executione, quia erat in proxim.

proximiori gradu consanguineus ad Capellani, allegando ad hoc Lambert. de jure patronatus, articulo 9. questione 4. princip. quem nos in id multis in locis superius citavimus, de quibus decisionibus mox est tractandum.

Tertia sit conclusio, à provisione Parochialium, sive judicialiter, sive extrajudicialiter procedatur; appellatio emissa judex non deferens, sed executioni sententiam mittens, vim nullam facit, cum hoc casu appellatio non suspendat, ex dict. Trid. motu proprio, & Doctoribus supra, & ex infra dicendis.

194 Hanc conclusionem declara pariter quo prima conclusione, ut cum si prohibita appellatio, non quoad utrumque effectum, sed suspensivum duntaxat, (urmox apparebit) minimè admittenda est ab incidentibus, & emergentibus in ipsa provisione, sive judicialiter sive extrajudicialiter, ex his, quæ resolvimus supra hac 2. p. cap. 6. à num. 42. ubi diximus, quod quando appellatio prohibetur quoad unum effectum tantum, censetur etiam prohibita ab incidentibus, seu emergentibus, cui adjectum nonnullas limitationes, quas hic reperere potes. At vero quando in negotio principali appellatio prohibita sit quoad utrumque tunc appellatio admittenda est ab incidentibus, seu emergentibus quibusvis gravaminibus, etiam non qualificatis, quia tunc quocunque gravamen fit, jam est irreparabile per appellatio à diffinitivæ ex Concilio Tridentino sessione 13. de reformat. cap. 20. & nos latè probavimus ibi 2. distinctionis membro à numero 8. ad quæ te remitto, & ita conferendas & conciliandas illas duas contrarias Doctorum opiniones, firmavimus ibi.

195 His si propositis & declaratis conclusionibus, faciliter devenies in cognitionem difficultatum, quæ circa hanc materiam accidunt, quarum nonnullas in specie resolvam. Et primitus ex his, quæ in hac tertia conclusione cum declaratione diximus, cendum est omnino à Hieronym. Gonzal. nu. 223. & 224. quem similiter reprobando civitati supra 2. part. cap. 6. à n. 70. dum dicit, loquendo in Parochialibus, quod licet in eis non appelletur, poterit appellari à denegatione termini ad probandum, non admissione articulorum, & similibus gravaminibus incidentibus in causa, motus ex doctrina aliorum Doctorum tenentium prohibita appellatio in causa principali sic censeretur prohibita in incidente, à me cum aliis in d. cap. 6. bac 2. part. ad num. 70. & supra adductis, quos ibi procedere & intelligi dixi, quando appellatio in principali prohibetur quoad utrumque effectum, aliqui vero loquantur in terminis aliquarum limitationum, quæ communes sunt omnibus negotiis, & causis à jure privilegiatis, respectu suspensi effectus, quas ibi probavimus, scilicet in interlocutoria super legitimatione personarum, in ordinato processu, in defectu jurisdictionis seu aliorum defectuum, & nullitatum, & aliis, quibus casibus permisum est appellatio quoad utrumque, diximus, etiamsi à principali causa prohibita sit quoad unum devolutivum, nempe, ex nonnullis ex his Doctoribus, quos ipse Gonzalez citat absolute, & indistinctè qui omnino est reducendus ad terminos hujus conclusionis cum declaratione, ut etiam latius adnotavi jam in d. cap. 6. bac 2. p. ad n. 70. & sursum per multos numeros.

196 Illud etiam libet declarare, in quo nimis variè & confusè loquuntur fuisse Nicolaum Garcia à perio, quomodo negata intelligatur, vel permitta appellatio à relatione examinatorum, & electione Episcopi ad Parochiam, in quo Nicol. Garcia de beneficiis 2. tom. 9. part. cap. 2. nu. 240. 242. & 246. hoc divisit in duas partes, scilicet in reprobatione, seu quavis alia relatione examinatorum, ut in illa sit per consilium prohibita appellatio quod utrumque effectum devolutivum, ut perperam intellexit Nicolaus Garcia supra dict. num. 242.

Est desuper advertendum, quod cum in Parochialibus, non detur appellatio suspensiva, sed devolutiva duntaxat, provisus in possessionem missus interim pendente dicta appellatio coram superioribus ab ea amovendus non est, juxta dictam constitutionem Pii V. supra relata, & notant Zerola, Cech. Genuensi.

Gonzal. ubi suprà, & Nicolaus Garcia num. 246. & idem dicens declaratio Concilii in dict. c. 18. super verb. poterit Ordinarius versio. si Episcopus minus habilem, & versiculo sequenti, pro quo facit elegans Rotæ decisio omnino videnda, quam adduxi infra 3. part. cap. 4. à num. 76. usque ad finem, num. 88. etiam si judice appellationis contra ipsum sententia lata sit, qua revo- cat primam, & judicium ordinarii, adhuc ista secunda non est executioni demandanda, nec ejus virtute amo- vendus possessor pendentie appellatione, ab hac se- cunda sententia interposita per ipsum emissâ, sed sunt expectandas executoriales ex eisdem authoribus, & Gutierrez lib. 2. canon. question. cap. 11. num. 25. & pract. question. lib. 1. quest. 146. & nos hanc latius & alias simi- les infra 3. part. commodiori loco examinabimus, nem- pe in cap. 4. & ita in terminis pluribus comprobans fun- damentaliter determinavit Rota, ut testatur Far. decisi- s. 37. tom. 2. 1. p. fol. 98. quam vide ad literam, d. cap. 4. num. 57.

202 Quibus proximum est, querere; an examinatori- bus deputatis ad concursum Parochialis in relatione discordantibus, appellatione ab electione Episcopi habeat utrumque effectum, ita ut impeditat provisio beneficii possessionem. In quo partem affirmativam amplexus est Hieron. Gonzal. d. gloss. 9. n. 209. ad fin. motus in senten- tia Sanctæ Congregationis, & per Flaminium Paris. de resig. 1.8. q. 9. n. 104.

Sed contrariam, codem modo hujusmodi appella- tionem suspensivo catere, veriore existimo, quoniam 203 Flamin. Paris. illud ait dumtaxat, in una Vicentina fuisse resolutum, in congregatione Concilii pridie Kalendas Septembbris 1570. quod datur appellatione à mala electione, quam fecit Episcopus, quoties exami- natores sunt discordes. Quod non sine magna difficultate potest pro sua opinione Gonzal. inducere, siquidem predicta Congregatio idem, quod motus proprie- prius, sentit, quo disponitur; ut quomodounque detegatur mala electio ordinarii, appellatione detur, quod intelligitur de devolutiva, ut supra diximus, ita etiam ex eodem motu proprio dicit Joan. Hieronymus Campanill. diversi jur. canon. rubrica 11. cap. 13. num. 476. ad finem, dari ab Episcopo electione in Pa- rochialibus appellationem, sed postmodum dicit in- telligendam quod devolutivum tantum, & hoc etiam loquendi modo utuntur praefata Rotæ decisiones Fa- rinacii supra relatæ, num. 199. ibi, (à reprobatione dari appellationem,) quod devolutiva ibi declaratur, & sic praefata sententia Congregationis, ex quo aliud non aperit; debet de devolutiva intelligi, non de sus- pensiva, & referri ad mentem juris, quam ita intelli- gendo aliis rationibus adductis hanc partem contra Gonzal. defendit Nicolaus Garcia dict. 9. part. cap. 2. sub numero 247.

Imò potius inter examinatores discordissimum est arbitrium Ordinarii, ut videre est ex his quæ ipse 204 Garcia ibi, sub numer. 252. versc. cum autem ipsorum vota &c. non enim in culpa est ordinarius, si discordant, sed ex relatione sibi à quolibet facta, quod sibi 205 sanctius sit, & rectius visum fuerit, arbitrabitur; si enim teneretur spectare concordiam eorum, perpetua foret Parochialium vocatio, in maximum animarum, & divini cultus dispendium, & periculum, ut diximus supra, & vix provideret beneficium aliquod cum spe- cietas laberetur terminus sex mensium, datus ad perficiendum concursum, vel quatuor in reservatis ad signifi- candum intra illos Romano Pontifici, juxta constituti- onem in conferendis, d. Pii V. & sic provisiones pas- sim ac quotidie devolverentur.

206 Deinde disputatur, an dispositio Tridentin. d. cap. 18. & motus proprii, dum prohibent appellationem sus- pensivam à reprobatione examinatorum in Parochialibus, locum etiam habeat in Parochiali juris patro-

natus laicorum, quando unus solus ad eandem est à patronis praesentatus, quo casu non habet locum con- cursus, ut alibi dicetur, an si iste reprobatus sit ab examinatorebus, possit ab hujusmodi reprobatione appellare quoad utrumque, ita ut appellatio causet at- tentata. In quo partem affirmativam, scilicet ut utrumque effectum operari, magis me movet: quia iste ex praesentatione jus habet acquisitionem ad Parochiale; & appellatio ab eo recipienda, sicut in habente grati- am informativam ad Parochiale, qui si reprobetur, & appellaverit, appellatio suspendit, ut probat Garcia de beneficiis 6. part. cap. 2. numero 76. Et quoniam in 207 appellatione ab uno dumtaxat praesentato, & repro- bato non viget ratio impeditiva, Concilii, & motus proprii disponentium, appellationem à relatione non impeditur executionem, & possessionis traditionem proviso, quia cum nullus alter est in examine, nullus est provisus, & electus, nulli impeditur executio, imò ipsa reprobatio, cum sit actus negativus, secum trahit executionem ex his quæ ill. & ceteri in leg. quod jussit, ff. de re judicata, & omnes in cap. cùm cessante, de appellat, ac ideo nihil mirum, ut jus, quod habet ad Parochiale per suos & legitimos tramites confequantur, & pro hac doctrina faciunt plurimæ aliae, de quibus nos supra 1. part. cap. 6. à num. 33. & 3. part. cap. 13. à num. 74.

Et hæc opinio placet pariter Gonzal. in dicta glossa 208 annotation. num. 187. ubi testatur de Rotæ decisione ipso patrocinante, in qua fuit judicatum, talent appellationem causasse attentatum, eandem etiam se- quitur Nicolaus Garcia de beneficiis dict. 9. part. cap. 2. num. 245. & sic tenendam, videtur ex horum Doctorum & Rotæ autoritate, pro quo conducunt quæ nos latissimè congregimus dict. 1. part. cap. 6. à num. 33. & 3. part. cap. 13. à num. 74. & seqq.

Quid autem si in provisione harum Parochialium 209 peccatum sit in forma, in Concilio Tridentino, & motu proprio descripta, vel quia jus patronatus contem- ptum fuit, vel quia alias in processu intervenient alii- quæ nullitas, an iudex vim faciat, non deferendo ap- pellationi tunc emissâ, à sententia vel provisione? In quo affirmativè resolvo, quia nulla provisio pro infi- eta, habetur, & ideo nullam executionem meretur, juxta l. 4. §. condemnatum, ff. de re judic. & hanc limitationem extende etiam, & intellige in beneficiis simpli- cibus ex identitate rationis, de quo nos latius egimus infra 3. p. cap. 9. & ideo hinc omitto, quia copiosè ibi tractatur, quibus casibus nulla reddatur provisio tam in simplicibus, quam in curatis, ut tunc appellatione legitima reputetur.

Nunc de aliis violentiis, quæ in appellationibus à 210 beneficiis simplicibus accidunt tractemus; & impi- mis an committatur ab ordinario non deferente inter- positæ ab eo, qui ad examen vocatur. Et breviter res- pondetur, in hoc casu nullam vim esse, siquidem praesentati, seu electi, vel nominati à quibuslibet Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nunciis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nec confirmantur, nec admittantur etiam prætextu cuius- vis privilegii, aut consuetudinis, etiam ab immemoriali tempore præscriptæ, nisi fuerint, prius à locorum ordinarii examinati, & idonei reperti, & nullus appella- tionis remedio se tueri possit, quominus examen subire teneatur. Ita disponendo decrevit secum Concilium Tridentinum sess. 7. cap. 13. & obiter Nicolaus Garcia de beneficiis 9. part. cap. 2. n. 243. quod etiam intellige in Curatis, ex verbis Concilii ibi (ad quævis Ecclesiastica beneficia) & vide Cardinalium declarationem ibi circa v. institutur, &c.

Cæterum dubitatur, an à reprobatione examinato- rum in beneficiis simplicibus appellatione emissâ sit deferendum, tanquam suspensivum habenti. In quo Garcia

Garcia suprà num. 244. referens Gonzal. absoluè dicit sine distinctione appellationem utrumque habere effec- tum. Sed Gonzal. in d. gloss. 9. n. 184. cum seqq. non magis in genere locutus est, siquidem cum decisione Rotæ 10. n. part. 2: divers. art., quod datur appellatio à mala relatione, & gravamine examinatorum in non approbando aliquem ex oppositoribus ad beneficium

212 patrimoniale, & ad Tridentinum sessione 24. de re- form. dict. cap. 18. versculo nec predicatorum examinato- rum, &c. responder, predicta decisio, ut procedat in parochialibus, non autem in beneficiis simplicibus pa- trimonialibus, quæ remanent sub dispositione juris com- munis, & ideo nos, ut ab eo non recedamus, de quo in prima & secunda conclusione suprà ad quos omni- no hand doctrinam reducere, & intelligere debemus, ut admittatur quoad utrumque, quando provisio judi- cialiter, & in contradicitorio judicio fit, prout frequen- tius solent hujusmodi patrimonialia beneficia provi- deri, ob varias filiorum objections, exceptions, & contradicções in jus dedactas, aut quod unum & devolutivum dumtaxat effectum: quando extrajudicia- liter proceditur, juxta d. cap. constitutio el. 2. de appell. & alia, quæ ad primam conclusionem adduximus, quia 213 examen sui natura est actus extrajudicialis, ut in princ. hujus capituli latè probatum est n. 3. & n. 6.

Sicut alias ipse Hieronym. Gonzal. ibi. num. à 80. nimis absolutè, & in genere dixit; admitti appellatio- nem, & tamen decisio, quam allegat, limitatè procedit. 214 Siquidem dicit ipse, quod si tempore vacationis unus ex filiis patrimonialibus esset absens in longinquis par- titibus, Curia vel quovis alio loco remoto, ejus pro- curator, cuius nomine se opposuit, peteret seclusa frau- de terminum, dilationem competentem ad certiorandum d. absentem, ut accedere possit personaliter ad examen in casu, quod ordinarius vel nolit, vel non possit remittere examen ad locum, quo absens degebat, alii appellabit: dictus ordinarius denegando expresse vel tacitè ad ulteriora procedat, quod omnia gesta post d. appellationem esset attentata, & nulla, prout resolutum est in una Capellania Concheni. 18. Octo- bris 1596. n. 1. 2. & 3. per totam lib. 3. p. 3. divers. in qua decisione ideo illa appellatione fecit attentata, in provisione illius simplicis Capellania, quoniam re- petere Domini de Rota, in secundo casu fuisse literam formatam tempore appellationis, & item cœptam & introductam, & simul à legitimo gravamine præjudi- ciali & irreparabili, ut expresse constat ex d. decisione. Quod iterum dixit Rota in alia decisione 227. part. 3. lib. 2. vers. cuius non meminit Gonzal. ibi, qui qui- dem tacuit causam essentialē, quæ redditum illius simplicis beneficij provisionem appellabilem, & eundem ibi cautelegas à num. 175. cum seqq. quia loquitur in beneficiis simplicibus, ut constat ex Doctoribus ab eo citatis, & declarat ipsem ibi n. 184. & seqq. excepto n. 187. quia ibi loquitur in parochiali speciali ratione, de qua nos suprà, & n. 183. quod potest etiam in pa- rochiali intelligi, ut inferius latius.

215 Dubitatur insuper, si is qui semel suo beneficio, aut præbendæ renuntiavit, & ob suam nimiam peritiam, putâ; maximam Ecclesiæ utilitatem, vel aliam de- mandum justam causam moventem electorem; iterum ve- lit ad illud, seu illam eligere, an possit appellari, quo- minus eligetur. Pro cuius resolutione breviter suppo- 216 no quod licet renuntians suo beneficio non possit ad illud redire, repete, nec regresus dati, Craveta conf. 511. n. 4. & conf. 856. n. 12. conf. 959. n. 1. Jacobus Ermil. conf. 82. numero 1. & sequentibus, & conf. 100. num. 4. & conf. 21. num. 9. 11. 12. Gigas conf. 20. n. 10. Menoch. conf. 187. num. 87. volum. 2. Nava. in cap. accepta oppositione 7. n. 10. cum seqq. de refut. spolia. Car. Paris. conf. 69. titul. 21. num. 13. idem Paris. conf. 5. nn. 165. volum. 4. Rebuff. conf. 36. n. 12. Cephal. conf. 37. Salgado de Protect. Reg.